

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Lenky Krupičkové a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobkyně: **Mgr. P. S.,** zastoupena JUDr. Jaroslavou Ježkovou, advokátkou se sídlem K. J. Erbena 1266, Nová Paka, proti žalovanému: **Ministerstvo zemědělství,** se sídlem Těšnov 17, Praha 1, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **Ing. S. H.,** v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 16. 1. 2018, č. j. 30 A 163/2016 - 152, ve znění opravného usnesení ze dne 15. 3. 2018, č. j. 30 A 163/2016 – 177,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 16. 1. 2018, č. j. 30 A 163/2016 - 152, ve znění opravného usnesení ze dne 15. 3. 2018, č. j. 30 A 163/2016 - 177, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Krajský úřad Královéhradeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství (dále jen „krajský úřad“) na základě podnětu osoby zúčastněné na řízení oznámil písemností ze dne 22. 7. 2015 zahájení vodoprávního řízení z moci úřední ve věci rozhodnutí o tom, zda se na pozemcích parc. č. X v katastrálním území (dále jen „k. ú.“) P. L. nachází vodní tok ve smyslu § 43 odst. 2 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách (dále jen „vodní zákon“).

[2] Rozhodnutím ze dne 21. 10. 2015, č. j. 19737/ZP/2015-25 krajský úřad rozhodl mimo jiné tak, že povrchové vody na pozemcích parc. č. X v k. ú. P. L. v úseku od pramenního vývěru na pozemku parc. č. X v k. ú. P. L. po zemní val na pozemku parc. č.

X v k. ú. P. L. (levá strana údolí) nejsou vodním tokem. Proti rozhodnutí krajského úřadu podala osoba zúčastněná na řízení odvolání.

[3] Žalovaný rozhodl o odvolání osoby zúčastněné na řízení rozhodnutím ze dne 16. 9. 2016, č. j. 47806/2016-MZE-15110, kterým změnil rozhodnutí krajského úřadu v části výroku označeném A tak, že povrchové vody na pozemcích parc. č. X v k. ú. P. L. v úseku od pramenního vývěru na pozemku parc. č. X v k. ú. P. L. po zaústění do vodního toku, IDVT 14001470 (na pozemku parc. č. X v k. ú. P. L. - levá strana údolí - strž) jsou vodním tokem.

II.

[4] Rozhodnutí žalovaného napadla žalobkyně žalobou u Městského soudu v Praze, který ji postupem podle § 7 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) postoupil k vyřízení Krajskému soudu v Hradci Králové jako soudu místně příslušnému.

[5] Žalobkyně v žalobě namítla nedostatečná skutková zjištění, která vedla k nesprávnému právnímu posouzení věci. Dle žalobkyně je nutné vodu proudící na pozemcích parc. č. X považovat za vodu podzemní, neboť tato proudí ze zdroje majícího charakter mělké šachtové studny podzemním drenážním systémem, který je umístěn pod úrovní původního neupraveného terénu, bez toho aby vyvěrala na zemský povrch a změnila se na vodu povrchovou. Vzhledem k morfologii je zřejmé, že na předmětných pozemcích nemohlo vzniknout přirozeně (bez lidského zásahu) koryto, ve kterém by mohl proudit vodní tok. Voda vyvěrá na zemský povrch až při jižním okraji pozemku parc. č. X. Jelikož se v úseku od studny na pozemku parc. č. X po hranici pozemku parc. č. X nejedná o vodu povrchovou, nýbrž podzemní, nemůže se jednat ani o vodní tok ve smyslu § 43 odst. 1 vodního zákona.

[6] V podání ze dne 21. 3. 2017, kterým žalobkyně reagovala na vyjádření žalovaného k její žalobě sdělila krajskému soudu, že na základě darovací smlouvy ze dne 20. 1. 2017 se vlastnicí dotčených pozemků parc. č. X namísto žalobkyně stala Mgr. L. M. a navrhla, aby soud pokračoval v řízení v souladu s § 107 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, s touto procesní nástupkyní.

[7] Krajský soud nařídil ve věci jednání na den 9. 1. 2018, ke kterému předvolal žalobkyni, žalovaného a osobu zúčastněnou na řízení. Krajský soud poté v záhlaví uvedeným rozsudkem (ve znění opravného usnesení ze dne 15. 3. 2018, č. j. 30 A 163/2016 - 177) rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 9. 2016, č. j. 47806/2016-MZE-15110 zrušil v části výroku označeném A, a věc mu vrátil v tomto rozsahu k dalšímu řízení.

[8] Krajský soud dospěl k závěru, že rozhodnutí žalovaného je nepřezkoumatelné. Žalovanému vytkl, že nesprávně vymezil pojem koryto vodního toku, neboť za toto nelze v souladu se zákonem považovat „navrstvené úlomky pískovcových kvádrů“. Rovněž další nezbytný znak vodního toku, tj. existence a přítomnost povrchové vody v tomto korytě trvale nebo alespoň po převažující část roku, nebyl v daném případě dostatečně doložen. Žalovaný totiž naplnění tohoto znaku pouze konstatoval, aniž by uvedl jediný důkaz, jenž

by tento závěr potvrzoval. Dále se žalovaný dle krajského soudu nezabýval námitkami a odbornými vyjádřeními předloženými žalobkyní, čímž zatížil své rozhodnutí další vadou. Žalovaný navíc rozhodl o změně rozhodnutí krajského úřadu, přestože byl takový postup v rozporu s § 90 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád"). Rozhodnutí žalovaného se totiž bezprostředně dotklo práv státního podniku Povodí Labe, kterému zřejmě podle § 47 vodního zákona přísluší správa daného toku. Postupem žalovaného byl tento subjekt zkrácen o možnost proti právnímu závěru žalovaného brojit cestou odvolání. Z procesního hlediska bylo proto namístě rozhodnutí krajského úřadu zrušit a věc mu vrátit k novému projednání s příslušným právním názorem.

III.

[9] Žalovaný (dále jen „stěžovatel") podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a písm. d) s. ř. s.

[10] Podle stěžovatele krajský soud ve výroku rozsudku označil nesprávné rozhodnutí (č. j. MMR-10660/2016-83/606 ze dne 26. 5. 2016 namísto č. j. 47806/2016-MZE-15110 ze dne 16. 9. 2016). Krajský soud rovněž neměl přistoupit ke zrušení rozhodnutí stěžovatele, neboť žalobkyně v žalobě navrhovala pouze změnu rozhodnutí a návrh na zrušení rozhodnutí formulovala až po uplynutí lhůty pro podání žaloby. Stěžovatel dále namítl, že se ve svém rozhodnutí s existencí koryta vodního toku dostatečně vypořádal. V tomto ohledu odkázal na dodatek č. 1 ke znaleckému posudku ze dne 5. 11. 2015, č. 34/2014, zpracovaný Ing. Lubomírem Vlčkem a na závěry místního šetření provedeného dne 20. 1. 2016, kdy byl patrný průtok vody zemním valem, přestože delší dobu trvaly teploty pod bodem mrazu. Doložený průtok ve výši 2,5 l/min ve velmi suchém období a viditelný průtok v období mrazivém je třeba považovat za významný doklad o existenci vodního toku. V posuzovaném případě se podle názoru stěžovatele nemůže jednat o podzemní vody, neboť voda protékající zemním valem se volně vyskytuje na zemském povrchu již od pramenního vývěru, přičemž přerušení její linie zemním valem nepatrného rozsahu nemůže mít za následek změnu charakteru povrchové vody na podzemní. Stěžovatel má rovněž za to, že se řádně vypořádal se všemi uplatněnými námitkami a odbornými vyjádřeními, když tyto ve svém rozhodnutí podrobně vyvrátil. K vytýkanému porušení § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu stěžovatel poukázal na to, že rozhodnutí vydané v pochybnostech je deklaratorním rozhodnutím, kterým se nezakládá, nemění ani neruší právo či povinnost účastníka řízení a toto řízení má jen účastníky podle § 27 odst. 2 správního řádu.

IV.

[11] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Dospěl přitom k závěru, že v řízení před soudem došlo k vadě, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé [§ 109 odst. 4 ve spojení s § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].

[12] Z § 65 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 2 s. ř. s. vyplývá, že aktivně legitimován k podání žaloby je ten, kdo tvrdí, že byl zkrácen na svých veřejných subjektivních právech tím, že

správní rozhodnutí zakládá, mění, ruší nebo závazně určuje jeho práva nebo povinnosti jinak, než stanoví zákon, nebo že bylo toto správní rozhodnutí vydáno v řízení, ve kterém byla porušena procesní práva dané osoby. Předpokladem věcné legitimace je tedy to, že je žalobce nositelem veřejného subjektivního práva, jehož ochrany se před soudem domáhá (viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 21. 10. 2008, č. j. 8 As 47/2005-86).

[13] V posuzovaném případě není pochyb o tom, že žalobkyně byla v době podání žaloby k jejímu podání aktivně legitimovaná. Tvrdila v ní porušení svých veřejných subjektivních práv v důsledku vydání napadeného správního rozhodnutí žalovaného o tom, že se na pozemcích v jejím vlastnictví (parc. č. X) nachází vodní tok. Jelikož se rozhodnutí žalovaného týkalo právě pozemků ve vlastnictví žalobkyně, nepochybně se závazně a autoritativně dotklo jejích subjektivních práv. Sama žalobkyně spatřuje zásah do svých práv zejména v souvisejících řízeních ve věci regulace daného toku.

[14] V průběhu řízení před krajským soudem nicméně došlo k uzavření darovací smlouvy mezi žalobkyní a Mgr. L. M., na jejímž základě žalobkyně vlastnické právo k oběma pozemkům dotčeným žalobou napadeným rozhodnutím žalovaného pozbyla. Žalobkyně krajskému soudu změnu v osobě vlastníka dotčených pozemků oznámila svým podáním ze dne 21. 3. 2017, ve kterém současně navrhla, aby soud pokračoval v řízení s Mgr. L. M. Krajský soud však na tento návrh nijak nereagoval, nezabýval se tím, zda žalobkyni nadále svědčí aktivní žalobní legitimace a dále s ní v řízení pokračoval, aniž by to v rozsudku jakkoliv odůvodnil.

[15] Jak však vyplývá z judikatury Nejvyššího správního soudu, krajský soud byl povinen se návrhem žalobkyně, z něhož vyplývala změna právního stavu, z úřední povinnosti věcně zabývat. V rozsudku ze dne 12. 8. 2010, č. j. 7 As 9/2010 - 255, Nejvyšší správní soud uvedl: „*Vedle změny právního stavu, která se týká pozitivního práva, může nastat změna i v právních vztazích. Tak tomu bylo i v dané věci, kdy stěžovatelka v průběhu soudního řízení pozbyla vlastnické právo k nemovitostem dotčeným opravou chyb v katastrálním operátu. Jak již bylo uvedeno, městský soud byl povinen tuto změnu právního stavu v řízení zohlednit a tím, že tak neučinil, nastala situace, že jednal s účastnicí řízení, jejíž práva nemohla být výsledkem řízení jakkoliv dotčena*.“

[16] Jestliže tedy soud opomene rozhodnout o návrhu na vstup nového účastníka do řízení na místo účastníka dosavadního, zakládá to vadu, pro kterou je třeba jeho rozhodnutí bez dalšího zrušit. Nelze totiž vyloučit, že žalobkyně v důsledku darování pozbyla současně se svým vlastnickým právem k předmětným pozemkům i své veřejné subjektivní právo, jehož ochrany se před krajským soudem domáhala a toto právo již přísluší jiné osobě (Mgr. L. M.). V tomto ohledu nepostačuje, že se tato osoba osobně účastnila soudního řízení v postavení obecné zmocněnkyně žalobkyně.

[17] Nejvyššímu správnímu soudu z výše uvedených důvodů nezbylo než rozsudek krajského soudu s odkazem na § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení. Argumentací obsaženou v kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud s ohledem na důvody zrušení dále nezabýval.

[18] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. dubna 2018

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu